

PŘIMĚŘENÝ ZISK

článek IX. Programu pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje
k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje pro rok 2021

OHROŽUJE POSKYTOVATELE HRANICE PRO PŘIMĚŘENÝ ZISK ?

I. Pojem aneb o co se jedná

- **Zisk = skutečné výnosy minus skutečné náklady**
- **Náklad** = určité vstupy do podniku (organizace) vyjádřené v Kč, které podnik (organizace) přetváří ve výstupy, a to za sledované období. Výstupem je služba nebo výrobek.
- **Výnos** = jakýkoliv v účetnictví zachycený výstup podniku (organizace) za sledované období vyjádřený v Kč.
- Skutečné výnosy = výnosy organizace, které dle platné legislativy k účetnictví organizace účtuje na účty výnosů.
- Např. přijaté dary na pořízení majetku – jsou zdrojem, ale nejsou výnosem, tj. neúčtují se na výnosy, ale do jmění nebo fondů organizace.
- Např. přijaté dary na provozní účely – pokud jsou spotřebovány v daném roce, tak jsou i v nákladech daného roku a pak není zisk. Dary nespotebované v daném roce jsou účtovány do fondů a ne do výnosů.
- Výpočet % zisku = $(\text{skutečné výnosy} / \text{skutečné náklady} * 100) - 100$
- **Přiměřený zisk** = výše, kterou evropská legislativa umožňuje získat podniku (organizaci) za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, které jsou financovány z veřejných prostředků.
- Zlínský kraj stanovil v rámci finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje pro rok 2021, ze kterého je poskytována finanční podpora pověřeným poskytovatelům, výši přiměřeného zisku ze služeb obecného hospodářského zájmu jednotlivého poskytovatele sociálních služeb na úrovni 1,32 % p.a. včetně.
- V případě zisku nad úroveň 1,32 % p.a. se již jedná o nepřiměřený zisk a poskytovatel sociální/ch služby/eb je povinen nadměrné financování z veřejných zdrojů vrátit kraji do stanoveného termínu a na stanovený účet.
- Finanční prostředky ve výši přiměřeného zisku využije poskytovatel sociální/ch služby/eb ve prospěch služeb obecného hospodářského zájmu v následujících letech.

Zpracovali: Členové pracovní skupiny pro ekonomiku, dne 9. 12. 2014

Odbor sociálních věcí KÚZK, dne 15. 12. 2014; poslední aktualizace dne 14. 1. 2021

• **Příklad 1: Výpočet přiměřeného zisku ze služeb obecného hospodářského zájmu**

Výnosy ze služeb obecného hospodářského zájmu (V) = 500.000 Kč

Náklady ze služeb obecného hospodářského zájmu (N) = 400.000 Kč

↓

$500.000 \text{ Kč (V)} - 400.000 \text{ Kč (N)} = 100.000 \text{ Kč (Z)}$

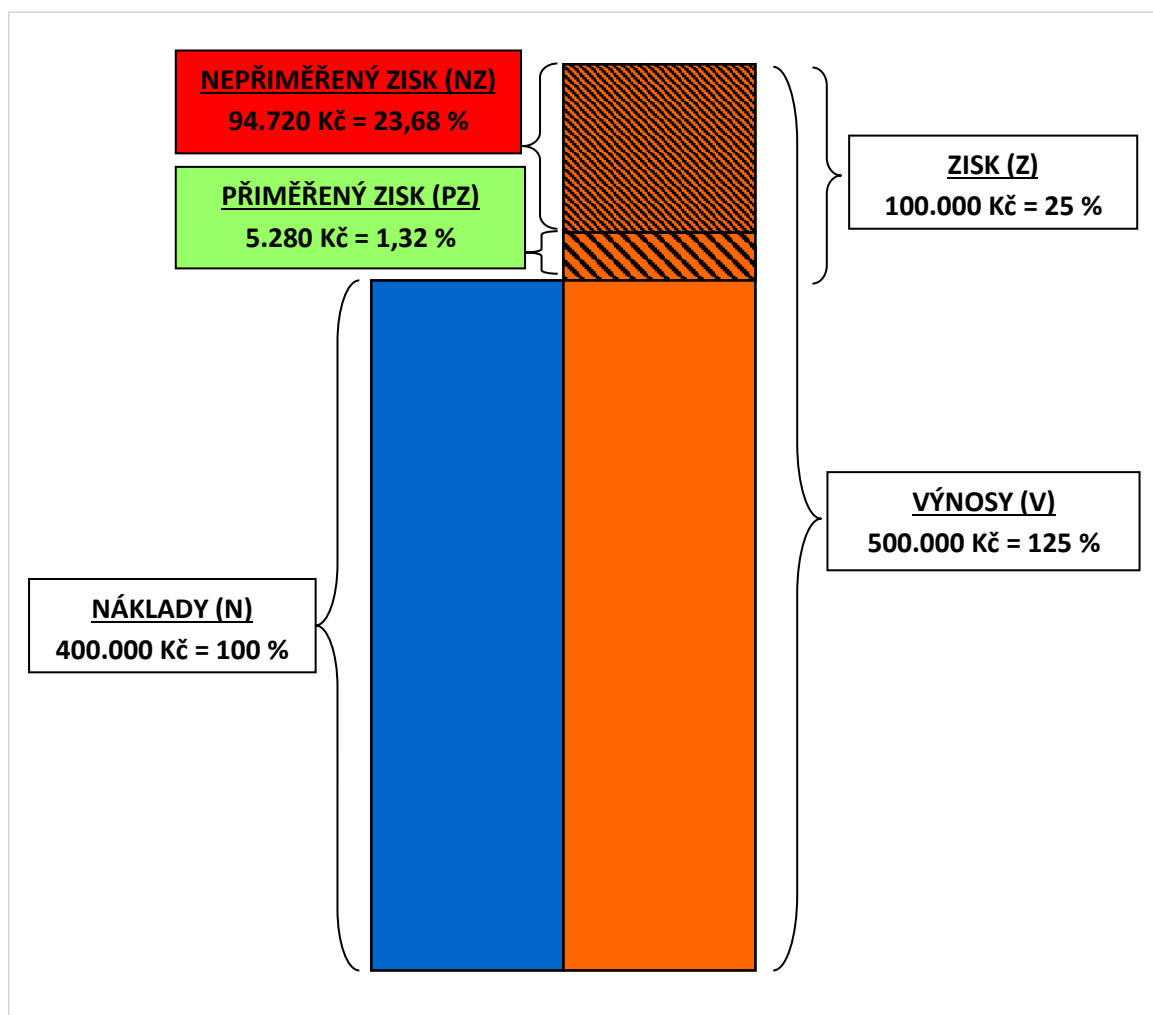
$400.000 \text{ Kč (N)} \times 101,32 \% = 405.280 \text{ Kč}$ (N navýšené o povolených 1,32 % PZ)

↓

Přiměřený zisk ze služeb obecného hospodářského zájmu (PZ) = 5.280 Kč

↓

Zisk ze služeb obecného hospodářského zájmu (Z) přesahuje výši přiměřeného zisku (PZ), tzn., poskytovatel vrátí kraji nepřiměřený zisk (NZ) ve výši 94.720 Kč (tj. $100.000 \text{ Kč (Z)} - 5.280 \text{ Kč (PZ)}$)

• **Příklad 2: Výpočet přiměřeného zisku ze služeb obecného hospodářského zájmu**

Výnosy ze služeb obecného hospodářského zájmu (V) = 3.020.000 Kč

Náklady ze služeb obecného hospodářského zájmu (N) = 3.000.000 Kč

↓

$3.020.000 \text{ Kč (V)} - 3.000.000 \text{ Kč (N)} = 20.000 \text{ Kč (Z)}$

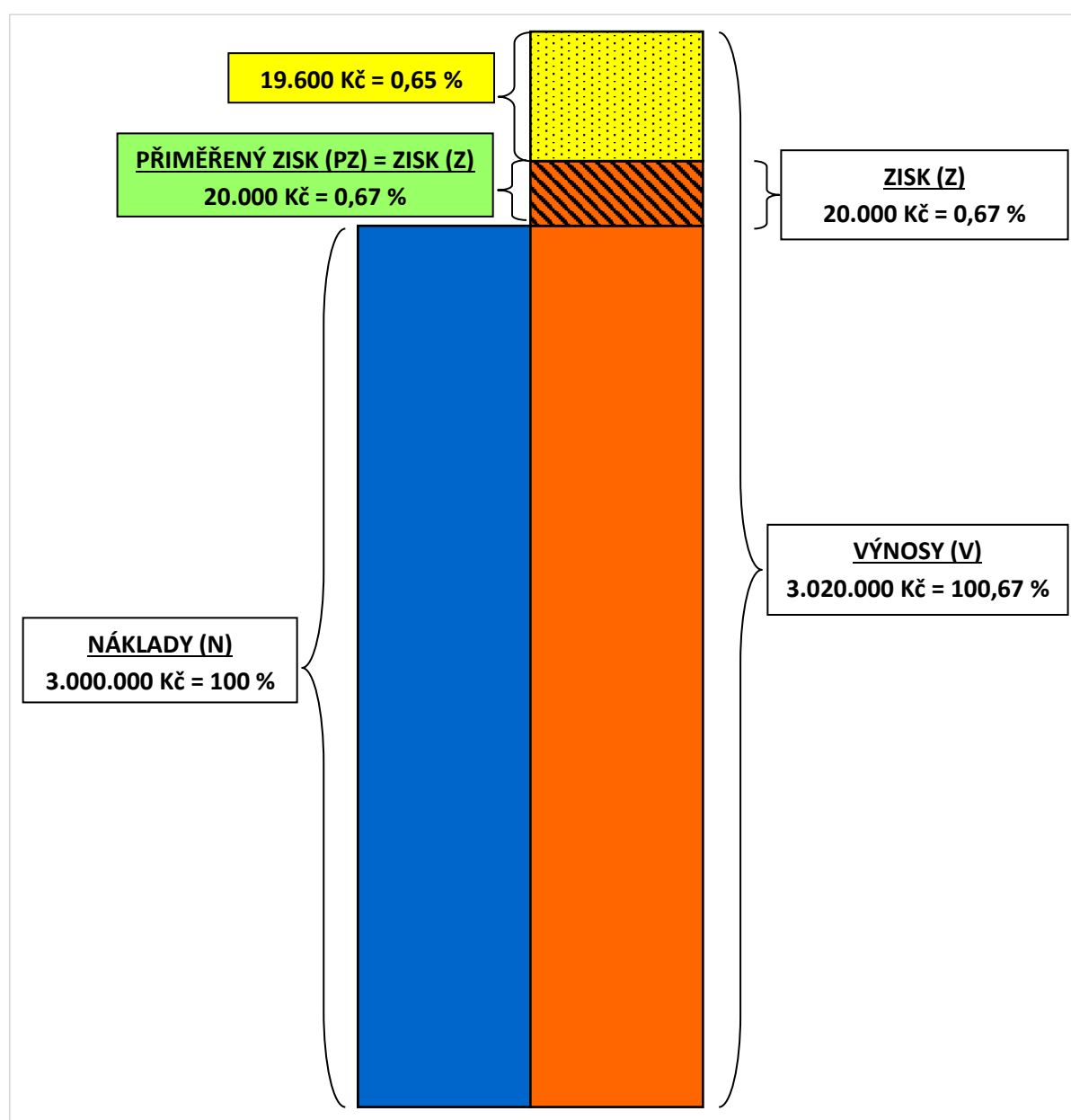
$3.000.000 \text{ Kč (N)} \times 101,32 \% = 3.039.600 \text{ Kč (N navýšené o povolených 1,32 \% PZ)}$

↓

Přiměřený zisk ze služeb obecného hospodářského zájmu (PZ) = 39.600 Kč

↓

Zisk ze služeb obecného hospodářského zájmu (Z) nepřesahuje výši přiměřeného zisku (PZ), tzn., poskytovatel využije zisk (Z) ve výši 20.000 Kč ve prospěch služeb obecného hospodářského zájmu.

Zpracovali: Členové pracovní skupiny pro ekonomiku, dne 9. 12. 2014

Odbor sociálních věcí KÚZK, dne 15. 12. 2014; poslední aktualizace dne 14. 1. 2021

II. Fondy a přiměřený zisk

1. REZERVY

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a prováděcí Vyhlášky č. 504/2002 Sb. pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání a pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, mohou neziskové organizace vytvářet **rezervy**, ale podmínky jsou velmi přísné a svazující:

1.1. Pravidla pro tvorbu rezerv

- tvorba se účtuje na vrub nákladů
- použití, snížení nebo zrušení rezerv se účtuje ve prospěch výnosů
- zůstatky rezerv se přenášejí do následujícího účetního období
- rezervy nesmějí mít aktivní zůstatek
- rezervy podléhají dokladové inventuře
- při inventarizaci rezerv se posuzuje jejich výše a odůvodněnost
- pominou-li důvody, pro které byly rezervy vytvořeny, je účetní jednotka povinna rezervy zrušit

1.2. Použití rezerv (některé je ve vztahu k neziskovým organizacím úsměvné 😊)

- rezerva na opravy hmotného majetku
- rezerva na pěstební činnost
- rezerva na odbahnění rybníka
- rezerva na sanaci pozemků dotčených těžbou
- rezerva na vypořádání důlních škod
- popř. další rezervy podle zvláštních zákonů

Neziskové organizace mají možnost korigovat své hospodaření vytvářením **rezerv**, které se účtují při tvorbě do nákladů a při použití do výnosů – pro tento typ organizací připadá v úvahu jen rezerva na opravy hmotného majetku

2. VLASTNÍ JMĚNÍ A FONDY

Neziskové organizace účtují podle Vyhlášky č. 504/2002 Sb., která je určena pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání a pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.

O jmění a fondech se účtuje na účtech:

- 901 – Vlastní jmění
- 911 – Fondy

2.1. Účet 901 – Vlastní jmění

Řečeno jednoduše – je zde hodnota vlastních zdrojů, za které byl pořízen majetek organizace, tj.:

- může to být dobrovolný či povinný vklad zakladatelů organizace
- přijaté investiční dotace a dary
- hodnota bezúplatně nabytého majetku snížena o oprávký
- zdroje převedené z fondů

2.2. Účet 911 – Fondy

- věcné dary
- finanční dary
- výnosy sbírek (určené k předem určenému účelu)
- zdroje ze zisku po zdanění
- zdroje vytvářené podle stanov či statutů organizací, interních předpisů nebo na základě rozhodnutí statutárního (či jiného oprávněného) orgánu

Na konci roku zde tedy zůstávají nevyčerpané prostředky těchto zdrojů.

Je dobré, ne-li nutné, mít fondy rozdělené analyticky např.:

- fond provozní – nespecifikované zdroje z fundraisingu, někde nazýváno jako „nepoužité finanční dary“ apod.
- fond sociální (např. půjčky zaměstnancům)
- fond Tříkrálové sbírky – přímá pomoc
- fond na obnovu majetku

Doporučení:

Do fondů dávat jen ty dary a příspěvky, u kterých si dárci nedali podmínku použití a vyúčtování v konkrétním roce a tento dar není v tomto roce spotřebován.

Využitím fondů je ošetřena výše výnosů v daném roce tak, aby služba nebyla nepřiměřeně zisková a zároveň byly finanční prostředky použity na krytí nákladů v příštích obdobích – ať již očekávaných či neočekávaných.

3. MIMOŘÁDNÉ SITUACE

Zpracovatelé níže uvádějí vybrané mimořádné situace, které mohou způsobit nepřiměřenou výši zisku:

- Tržby z prodeje vlastního majetku

V případě, že je organizace nespotřebuje v rámci daného roku a má v úmyslu je využít v budoucnu např. na obnovu majetku, je jediným možným řešením právě vytvoření fondu, do kterého budou tyto výnosy převedeny.

- Náhrady škod u velkých pojistných událostí v případech, kdy pojišťovna hradí ke konci roku, ale opravy jsou prováděny v dalším roce (není to časté – většinou pojišťovna hradí pozadu, ale stát se to může). Náhrady za škody se časově nerozlišují.

Poskytnutí plnění od pojišťovny, přičemž náklady na odstranění škod jsou až v následujícím roce – plnění od pojišťovny v tomto případě není výnosem, ale je přijatou zálohou, která neovlivňuje výsledek hospodaření, do výnosů patří až v momentě, kdy jsou vynaloženy náklady.

- Zisk z vedlejší činnosti, tedy z činností, které jsou prováděny na základě živnostenského oprávnění (různé vývařovny, vzdělávací střediska, úklidové firmy, pronájmy apod.).

Zisk z vedlejší činnosti – neziskové organizace jsou organizace, které nejsou založeny za účelem zisku. V případě, že jako nezisková organizace vykonává nějakou doplňkovou či vedlejší činnost, která přináší zisk, má tento zisk využít ve prospěch své hlavní činnosti. Vyrovnávací platbou z veřejných rozpočtů se jen organizaci vyrovnává nedostatek výnosů organizace jako celku.

- V případě zdrojů, které nelze převést do fondů (např. velké reklamy) a organizace by ráda tyto zdroje použila v budoucnu na určitou investici. Náklady se oproti těmto výnosům v daném roce neuplatňují.

Organizace si sama definuje, z čeho bude tvořit jednotlivé fondy.

4. SHRNUTÍ

4.1. Korekce případných vysokých zisků

- neziskové organizace mají možnost korigovat své hospodaření vytvářením **rezerv**, které se účtují při tvorbě do nákladů a při použití do výnosů – pro tento typ organizací připadá v úvahu jen rezerva na opravy hmotného majetku
- dále mají možnost vytvářet **fondy** nejen ze zisku po zdanění, z darů, ze sbírek, ale i na základě rozhodnutí oprávněného orgánu organizace nebo dle svých zakládajících dokumentů – možnosti na opravy, na pořízení majetku, na nepředvídatelné jiné situace apod. – je to jen na rozhodnutí organizace; tvorba fondů je přes náklady a čerpání přes výnosy (obdoba jako u příspěvkových organizací)